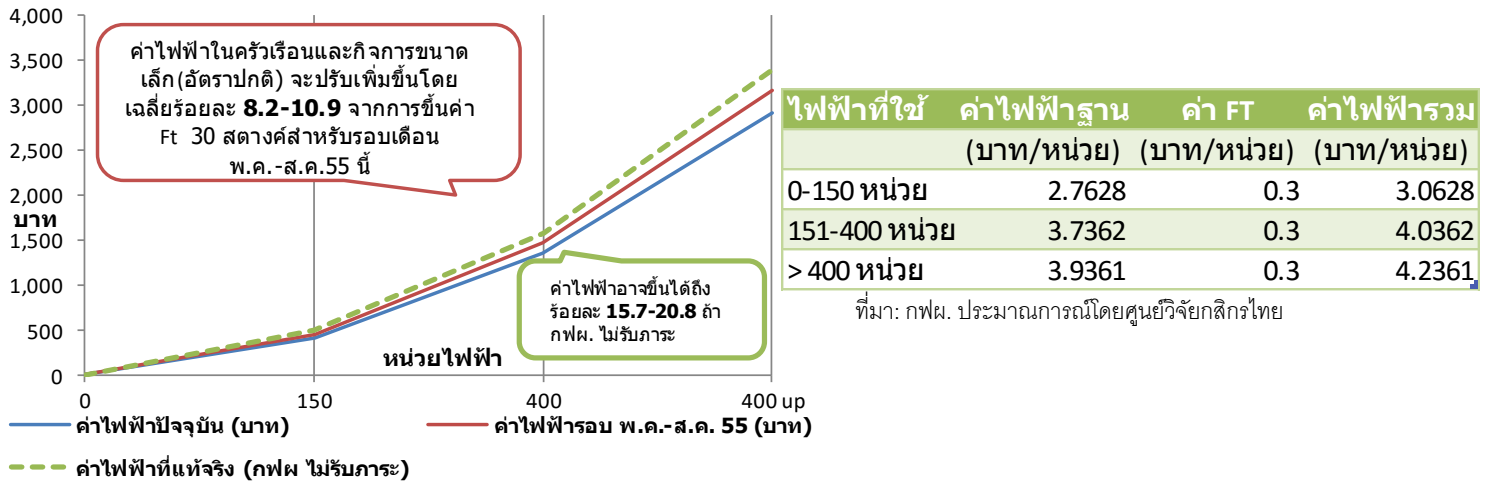

ค่า Ft จ่อขึ้น ... ข้อจำกัดด้านอุปทานแหล่งพลังงานไฟฟ้า ความท้าทายด้านการบริหารจัดการพลังงานของไทย (ฉบับส่งสื่อมวลชน)

จากการประชุมคณะกรรมการกิจการพลังงาน (กกพ.) เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2555 ที่ผ่านมาได้มีมติให้ปรับขึ้นค่าไฟฟ้า Ft ในสัดส่วน 30 สตางค์ต่อหน่วยเพื่อให้สะท้อนต้นทุนเชื้อเพลิงที่แท้จริงมากขึ้น โดยจะมีผลบังคับใช้ในงวดเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป ศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้คาดการณ์ว่าค่าไฟฟ้าสำหรับกิจการขนาดเล็กและครัวเรือน(ที่ใช้ไฟฟ้าเกิน 90 หน่วย) น่าจะปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2-10.9 อันจะส่งผลต่อภาวะค่าครองชีพ ในขณะที่ต้นทุนการผลิตของภาคธุรกิจโดยเฉลี่ยจะปรับตัวขึ้นประมาณร้อยละ 3.0 และสำหรับอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบสูงสุดอาจเพิ่มขึ้นไปถึงร้อยละ 6.0-7.0 สำหรับแนวโน้มค่าเอฟทีในรอบต่อไปนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่าอาจยังมีโอกาสปรับขึ้นได้อีก เนื่องจากการปรับขึ้นในรอบนี้ยังต่ำกว่าต้นทุนที่แท้จริง นอกจากนี้ ยังต้องติดตามทิศทางราคาพลังงานในตลาดโลก ซึ่งหากยังมีทิศทางขาขึ้น ก็อาจเพิ่มแรงกดดันต่อต้นทุนการผลิตไฟฟ้ามากขึ้นไปด้วย ขณะที่อุปทานด้านพลังงานไฟฟ้าอยู่ในภาวะตึงตัว การประหยัลดด้านอุปสงค์น่าจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุด ณ ขณะนี้

- ▶ **ค่า Ft 30 สตางค์ยังไม่สะท้อนต้นทุนที่ปรับเพิ่มขึ้นอย่างแท้จริง** ซึ่งอยู่ที่ 57.45 สตางค์ ซึ่งส่วนต่างที่เหลือ 27.45 สตางค์/หน่วย รับประทานโดย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) 19.05 สตางค์ต่อหน่วย (ประมาณ 10,200 ล้านบาท) และเงินเรียกคืนจากการลงทุนของ 3 หน่วยงานการไฟฟ้า 8.4 สตางค์ต่อหน่วย (ประมาณ 3,100 ล้านบาท) ซึ่งค่าไฟฟ้า Ft ที่ปรับเพิ่มขึ้นนี้สะท้อนจากเชื้อเพลิงหลักในการผลิตไฟฟ้าซึ่งได้แก่ก๊าซธรรมชาติที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (301.28 บาทต่อ 1 ล้านบีทียู จากเดิมที่ 294 บาทต่อ 1 ล้านบีทียู) ในขณะที่ปริมาณการใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากสภาพอากาศร้อนสูงผิดปกติ และภาคการผลิตที่เริ่มฟื้นตัวก็มีส่วนให้ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงโดยเฉลี่ยปรับเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
- ▶ **ด้วยค่า Ft 30 สตางค์ที่กำลังจะปรับขึ้นในรอบเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม 2555 นี้จะส่งผลต่อค่าไฟฟ้าที่น่าจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.2-10.9** สำหรับครัวเรือนทั่วไป (ที่ใช้ไฟฟ้าเกิน 90 หน่วยต่อเดือน) และกิจการขนาดเล็กที่ใช้แรงดันต่ำกว่า 22 กิโลโวลท์ ทั้งนี้ หากคำนวณบนพื้นฐานของต้นทุนไฟฟ้าที่แท้จริงในระดับ 57.45 สตางค์หรือหมายถึงกรณีที่ผู้บริโภคต้องเป็นผู้รับภาระเองทั้งหมด โดยที่ภาครัฐไม่เข้ามาอุดหนุนแล้ว แล้วค่าไฟฟ้าที่แท้จริงจะปรับเพิ่มขึ้นได้ถึงร้อยละ 15.7-20.8 จากค่าไฟฟ้าที่จ่ายอยู่ในปัจจุบันเลยทีเดียว

อัตราค่าไฟฟ้าใหม่ในรอบเดือน พ.ค.-ส.ค. 55 ที่สำหรับครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้าเกิน 90 หน่วยและกิจการขนาดเล็ก

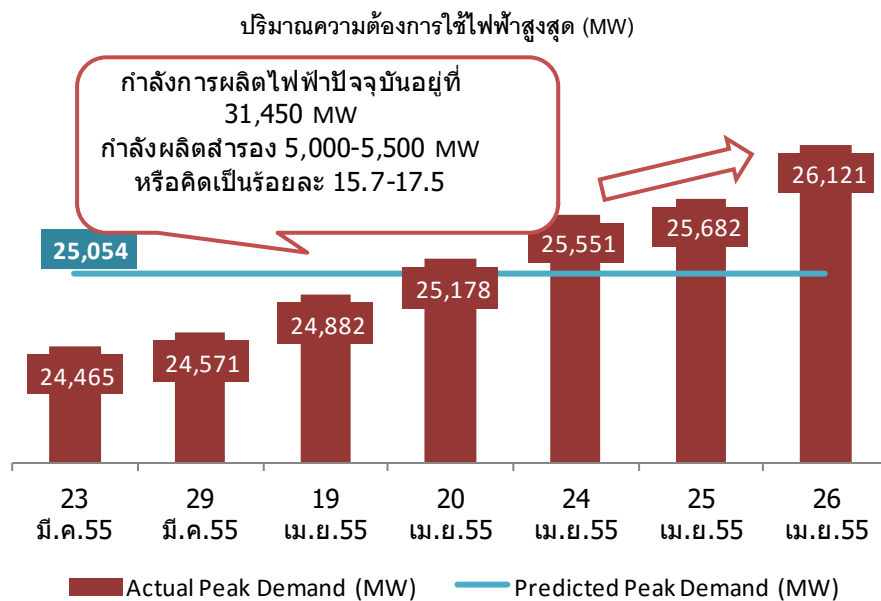
▶ **กลุ่มธุรกิจที่มีสัดส่วนต้นทุนค่าไฟฟ้าเทียบกับต้นทุนโดยรวมสูง** น่าจะได้รับผลกระทบของค่าไฟฟ้าที่จะปรับเพิ่มสูงในครั้งนี้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้หากเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีอัตราการแข่งขันที่สูง และไม่สามารถผลักภาระไปยังผู้บริโภคได้ ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรและการบริหารสภาพคล่องไปด้วย สำหรับอุตสาหกรรมที่สอดคล้องว่าจะได้รับผลกระทบในลักษณะเช่นนี้ ได้แก่ กลุ่มธุรกิจและอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนจากค่าไฟฟ้าในสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป เช่น อุตสาหกรรมการผลิตน้ำแข็ง (ร้อยละ60.6) การประปา (ร้อยละ46.2) โกดังเก็บสินค้า (ร้อยละ44.7) อุตสาหกรรมการโรงแรม (ร้อยละ 32.9) อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ (ร้อยละ 24.3) เป็นต้น ทั้งนี้หากกลุ่มธุรกิจดังกล่าวเป็นกลุ่มธุรกิจที่ใช้แรงงานเข้มข้นด้วยแล้ว ยกตัวอย่างเช่นอุตสาหกรรมโรงแรมและอุตสาหกรรมสิ่งทอ แรงกดดันทางต้นทุนก็จะมีสูงมากขึ้นตามลำดับเนื่องจากมีภาระด้านค่าจ้างแรงงานที่บวมก่อนหน้าไปแล้วจากนโยบายการปรับขึ้นค่าแรงทั่วประเทศ

สัดส่วนต้นทุนค่าไฟฟ้าต่อต้นทุนการผลิตรวมของอุตสาหกรรมต่างๆ

อุตสาหกรรม (>ร้อยละ 10)	สัดส่วนค่าไฟฟ้า	อุตสาหกรรม (ร้อยละ5-ร้อยละ 10)	สัดส่วนค่าไฟฟ้า
การผลิตน้ำแข็ง	60.6%	บริการทางการแพทย์และบริการทางอนามัยอื่น ๆ	9.8%
การประปา	46.2%	การขนส่งทางบก	9.0%
สถานที่เก็บสินค้าและการเก็บสินค้า	44.7%	การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	8.7%
โรงแรมและที่พักอื่น	32.9%	การทำเหมืองแร่ทั้งสแตน	8.5%
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์	24.3%	การทำเหมืองแร่ดีบุก	8.3%
การผลิตซีเมนต์	22.6%	การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว	8.2%
การทอผ้า	18.3%	การทำเหมืองหินและการขยยหิน	8.0%
อุตสาหกรรมค้าปลีก	16.0%	การทำเหมืองแร่ฟลูออไรท์	7.6%
สถาบันการศึกษา	14.0%	การค้าส่ง	7.4%
การขนส่งทางน้ำ	12.4%	โรงเลื่อย	7.4%
บริการบันเทิงและบริการสันทนาการ	11.9%	การผลิตกระเบื้องและเครื่องปั้นดินเผา	6.3%
อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า	11.4%	ภัตตาคารและร้านอาหารเครื่องดื่ม	6.1%
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	11.3%	สถาบันการเงิน	5.6%

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

- ▶ นอกเหนือจากแรงกดดันด้านราคา การบริหารจัดการอุปทานไฟฟ้าเป็นอีกโจทย์หนึ่งที่ทำลายความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้วยสภาวะอากาศที่แปรปรวนทำให้คาดการณ์ปริมาณความต้องการใช้ไฟได้ยาก จากปี 2554 ที่ผ่านมาซึ่งฤดูฝนมาเร็วกว่าปกติผนวกกับปัญหาอุทกภัยน้ำท่วมส่งผลให้ที่ปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดต่ำกว่าค่าคาดการณ์ แต่สถานการณ์กลับพลิกผันในปี 2555 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของเดือนเมษายนที่ฤดูร้อนกลับร้อนมากกว่าทุกปี ทำให้ปริมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดทำลายสถิติทุกวัน ซึ่งตัวเลข ณ วันที่ 26 เมษายน 2555 ปริมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดหรือ Peak Demand ก็ได้ทำลายสถิติสูงสุดไปเป็นครั้งที่ 7 แล้วที่ระดับ 26,121 MW เกินกว่าที่ กฟผ. ได้คาดการณ์ไว้ซึ่งอยู่ที่ระดับ 25,054 MW

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

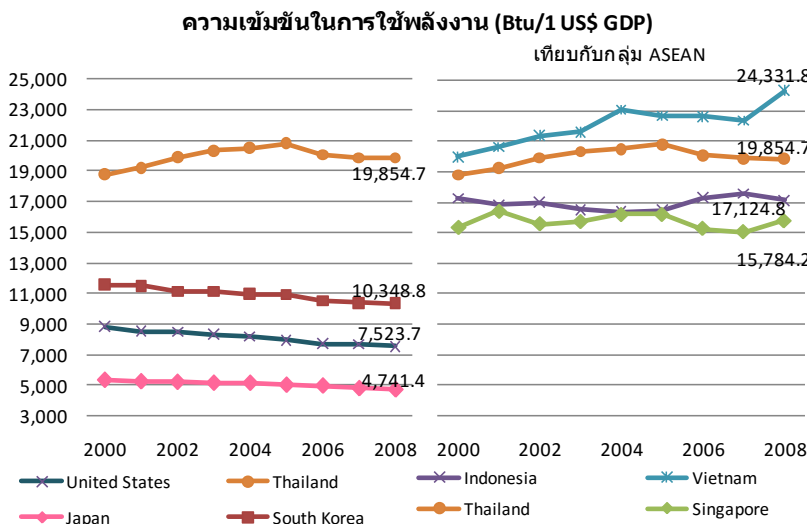
ซึ่งหากตั้งคำถามว่าเป็นเรื่องแปลกหรือไม่ที่ ความต้องการไฟฟ้าจริงจะมากกว่าความต้องการไฟฟ้าที่ กฟผ. ได้คาดการณ์ไว้ ก็จะต้องตอบได้ว่าไม่ใช่เรื่องแปลกเนื่องจากในอดีตเหตุการณ์ดังกล่าวก็เกิดขึ้นบ่อยครั้ง และ กฟผ. ก็ได้ปรับเปลี่ยนผลคาดการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการไฟฟ้าจริงอยู่ตลอดเวลาเพื่อกำหนดปริมาณการผลิตไฟฟ้าได้ถูกต้องเหมาะสมจึงไม่น่ากังวลนัก

แต่สิ่งที่แปลกและน่ากังวลมากกว่าก็คือในปี 2555 นี้ ความต้องการไฟฟ้าพุ่งสูงขึ้น “เร็ว” กว่าในอดีตที่ผ่านมาซึ่งโดยปกติความต้องการไฟฟ้าสูงสุดหรือ Peak Demand มักจะทำลายสถิติในเดือนพฤษภาคม แต่ในปีนี้ก็กลับทำลายสถิติตั้งแต่เดือนเมษายน นั่นก็หมายความว่าในเดือนพฤษภาคมนี้มีความเป็นไปได้ที่ Peak Demand อาจจะทำลายสถิติได้อีกครั้ง ซึ่งอาจจะส่งผลให้กำลังการผลิตสำรองตกลงไปต่ำกว่าระดับมาตรฐานที่ร้อยละ 15-20 ของกำลังการผลิตทั้งหมด ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจริงความสามารถด้านพลังงานจะไม่ได้มาจากประเด็นด้านราคาเพียงอย่างเดียว แต่จะมาจากประเด็นด้านการจัดหาปริมาณการผลิตไฟฟ้าที่อาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศในอนาคตอันใกล้อีกด้วย

▶ **การจัดการพลังงานของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะพึ่งพิงประเทศเพื่อนบ้านและแหล่งพลังงานหมุนเวียนมากขึ้น** หากอ้างอิงจากแผน PDP2010 ปี 2553 แล้ว กฟผ.ได้กำหนดสัดส่วนแหล่งพลังงานจากประเทศเพื่อนบ้านไว้ที่ร้อยละ 18 ขณะที่กำหนดสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานหมุนเวียนไว้ที่ร้อยละ 8.2 และมีความเป็นไปได้ที่กฟผ.จะเพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานทั้งสองเพิ่มขึ้น โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดการณ์ว่าภายใต้แผน PDP ฉบับปรับปรุงสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้านน่าจะอยู่ที่ร้อยละ 20-22 ขณะที่พลังงานหมุนเวียนน่าจะอยู่ที่ร้อยละ 10-12 ตามลำดับ

ถึงแม้ว่าแหล่งพลังงานทั้งสองจะมีส่วนช่วยในการกระจายความเสี่ยงจากการที่ประเทศไทยพึ่งพิงแหล่งพลังงานจากก๊าซธรรมชาติมากเกินไป แต่ต้องยอมรับว่าแหล่งพลังงานในการผลิตไฟฟ้าทั้งสองมีข้อจำกัดของการจำหน่ายพลังงาน เช่น การซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศมีความอ่อนไหวด้านการเมืองและการบริหารจัดการแหล่งพลังงานเมื่อโรงไฟฟ้าต้องปิดซ่อมบำรุง ขณะที่การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนยังมีข้อจำกัดด้านต้นทุนการผลิตที่ยังอยู่ในระดับสูงและยังต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งอาจจะส่งผลให้ราคาค่าไฟฟ้าปรับสูงขึ้นได้ในอนาคต ตอกย้ำต้นทุนค่าไฟฟ้าที่จะปรับสูงขึ้นได้อีก

▶ **ท่ามกลางข้อจำกัดด้านการจัดหาแหล่งพลังงาน การประหยัดการใช้ไฟฟ้าน่าจะเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่ได้ถูกจุดที่สุดในขณะนี้** จากการรวบรวมข้อมูลโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยพบว่าประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศไทยในปัจจุบันยังอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศอื่นๆอยู่

มาก ยกตัวอย่างเช่นประเทศไทยต้องใช้เวลา 20,000 Btu ต่อจีดีพีต่อ 1 ดอลลาร์ฯ ขณะที่ญี่ปุ่นใช้เวลาเพียงราวๆ 5,000 Btu ในหน่วยจีดีพีที่เท่ากัน นั่นหมายความว่าประเทศไทยยังมีศักยภาพที่จะลดการใช้พลังงานได้

อีกมากเพื่อที่จะสามารถก้าวไปสู่ระดับที่ประเทศอื่นๆสามารถทำได้

ที่มา: EIA โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

เมื่อการสร้างโรงไฟฟ้าขนาด 3,000 MW เพื่อสนองตอบความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้การลงทุนมหาศาล บางทีการลดการใช้พลังงานลง 3,000 MW ด้วยการเปลี่ยนหลอดไฟฟ้าและเปลี่ยนใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเบอร์ 5 ทั้งประเทศน่าจะเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากกว่า ปัจจุบันภาครัฐโดยความควบคุมดูแลของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กระทรวงพลังงาน ได้เริ่มโครงการรณรงค์เพื่อการประหยัดพลังงานที่จะช่วยส่งเสริมให้ทั้งภาคครัวเรือน ภาคประกอบการทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งที่จะใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นผ่านแรงจูงใจที่หลากหลาย **ทั้งที่เป็นตัวเงิน** เช่น การประหยัดด้านภาษี (3 Save) การให้การสนับสนุนโดยการให้เงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน (Direct Subsidy) และ**ที่ไม่ใช่ตัวเงิน** เช่นการร่วมโครงการในรูปแบบสมัครใจ (Voluntary Agreement) ซึ่งผู้ประกอบการที่สนใจสามารถติดต่อขอรับรายละเอียดจาก พพ. ได้โดยตรง หรือสามารถหาข้อมูลเบื้องต้นผ่านทางเว็บไซต์ของ พพ. ได้ที่ www.dede.go.th

กล่าวโดยสรุป ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า สถานการณ์การใช้พลังงานไฟฟ้าของไทยในปัจจุบันกำลังเข้าสู่ภาวะที่น่ากังวล จากความต้องการใช้ไฟฟ้าในเดือนเมษายนที่สูงจนทำลายสถิติของประเทศ 7 ครั้งในเวลาไล่เลี่ยกัน นำไปสู่การปรับขึ้นค่าไฟฟ้าจากต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงตามระดับราคาของแหล่งพลังงานหลัก เช่นก๊าซธรรมชาติ ส่งผลต่อปัญหาด้านต้นทุนของธุรกิจหลายประเภท ขณะที่การจัดหาแหล่งพลังงานเพื่อผลิตไฟฟ้าเพื่อสนองตอบความต้องการที่เพิ่มขึ้นก็ยังมีข้อจำกัดด้านการผลิต ศูนย์วิจัยกสิกรไทยจึงเห็นว่าการบริหารจัดการพลังงานที่มีอยู่อย่างจำกัดที่ดีที่สุดขณะนี้ น่าจะเป็นการ “ลดอุปสงค์” การใช้ไฟฟ้ามากกว่าที่จะเสาะหาแหล่งผลิตไฟฟ้าเพื่อ “เพิ่มอุปทาน”

การลดอุปสงค์การใช้ไฟฟ้าสามารถทำได้โดยเริ่มจาก การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพต่อหน่วยการผลิตมากขึ้น การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าเพื่อประหยัดพลังงานแทนที่อุปกรณ์เดิม ซึ่งในขณะนี้ภาครัฐโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กระทรวงพลังงาน ได้ริเริ่มโครงการสนับสนุนการประหยัดพลังงานที่หลากหลายทั้งที่อยู่ในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน ซึ่งผู้ประกอบการที่สนใจสามารถติดต่อขอรับรายละเอียดจาก พพ. ได้โดยตรง หรือสามารถหาข้อมูลเบื้องต้นผ่านทางเว็บไซต์ของ พพ. ได้ที่ www.dede.go.th

-----
Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสียหายทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ใช้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น